

In premi per in exempel

La Fundaziun Pestalozzi ha undrau la Canorta Igniv

CUN GION LECHMANN
HA AUGUSTIN BEELI / ANR DISCURRIU

■ La Fundaziun Pestalozzi ha surdau mesjamna suentermezi a Laax il Premi da promoziun tempriva per regiuns da muntogna all'instituziun d'affons Canorta Igniv cun sedias a Glion, Flem e Laax. La Fundaziun Pestalozzi vul promover l'alta qualitat per la formaziun en Svizra ed avvanzar l'egualitad dallas schanzas per persunas giuvnas ellas regiuns da muntogna e perifericas. Gia la quarta ga ha la Fundaziun Pestalozzi, en stretga collaboraziun cull'Uniuon tetgala dalla magistraglia svizra (LCH), surdau il Premi per la promoziun tempriva en regiuns da muntogna. La victura Canorta Igniv vegn undrada cul Premi da promoziun da 20'000 francs. Pil premi fuvan 22 instituziuns s'annunziadas. La giuria ha tscharniu ord la selezziun stretga da treis projects la Canorta Igniv sco victura. Las suandontas instituziuns fuvan sequalificadas per la selezziun stretga: Nido dell'infanzia Cucciolo ad Avegno-Gordevio (TI), in project dalla Fundaziun Zerosedici (TI), e la Canorta Capricorn da Puntraschigna dalla Fundaziun Kibe Engiadina Aulla.

La Fundaziun Pestalozzi ha eligi la Canorta Igniv da 22 candidaturas. Pertgei gest la Vossa?

Gion Lechmann: Il vast diember da candidats muossa ch'ei ha diversas iniziativas custeivlas e da qualitat per la promoziun tempriva en Svizra ellas regiuns da muntogna. La lavur da quellas instituziuns vegn prestada surtut cun grond engaschi voluntari. La Fundaziun Pestalozzi undrescha projects sil secur dalla promoziun tempriva ch'han ina ferma funcziun d'exempel. L'Uniuon Canorta Igniv ha implementau impurtontas mesiras per la promoziun tempriva e pil survetsch complementar alla famiglia en ina regiun ch'ei signada d'in svilup da depopulaziun. Quei ha surtut perschaditu la giuria. Jeu sun era perschadui che la giuria ha valetau la collaboraziun denter l'uniuon purtadra, la direzziun professiunala dalla canorta, las vischnauncas cumpligadas ed il cantun sco adattada e fritegiva. Ultra da quei ha la Canorta Igniv perschadui cun sia professiunaltad pedagogica e cun sia filosofia da formar e perfezzunar il persunal.

Tgei munta quei premi per la Canorta Igniv?

Quei premi munta per la Canorta Igniv e per la Surselva sco regiun periferica ed territori da muntogna in segn da reconuschientscha per la lavur prestada sil secur dalla promoziun tempriva. Quella distincziun motivescha grondamein da cuntinuar nossa via e da sviluppar vinavon l'instituziun.

Voss'instituziun ei carschida enorm entefier tschun onns. Eis ella etablada oz?

Gie, la Canorta Igniv ei etablada e francada en Surselva. Nossa finamira cun oz circa 40 plazz occupai havein nus pli che mo contonschiu. Entschiet havein nus a Glion cun diesch plazz cumpleins. All'entschatta dil 2012 steva la canorta Mäuseburg a Glion cuort avon serrar sias portas. Persunas cun grond'iniziativa han allura fundau l'uniuon purtadra. Cun enorm engaschi ha quella savie segir entefier bien in onn las structures e la persistenza pigl avegnir dall'emprema canorta d'affons en Surselva. Cun grond entusiassem ha l'uniuon sviluppuu vinavon sia purschida ed aviert 2014 ina secunda canorta a Flem e lu ina tiara igl onn 2017 a Laax. Oz, siat onns suenter la fundaziun dall'uniuon, ei la

Durant igl act festiv: Il president dalla giuria, Josef Arnold, surdat gest il premi, seniester la menadra Wieke van Vliet, dretg sias collaboraturas.

FOTO A. BEELI

damonda per plazz en las treis Canortas Igniv aschi gronda che 25 persunas lavuran sco mussardas e gidontas. Ellas accompognan cun gronda professiunaltad mingta di 110-120 affons ord rond 80 familias.

Lavura la Canorta Igniv cun in concept specific?

La lavur dil mintgadi en nossas canortas sebase sin in concept pedagogic. El center stat la promoziun tempriva digl affon. La professiunaltad sebase sils suandonts craps da cantun: promover igl emperder cun tut ils senns; igl access prematur tier valurs, scolaziun ed educaziun; la fidonza ch'is geniturs dattan per in accompaignament ed ina surviglianza professiunala; il contact social cun auters affons en in auter ambient sco era il sustegn pil svilupp dalla personalitad. Lu naturalmein era la promoziun prematura dalla bilinguitad romontsch-tudestga sco era l'integraziun linguistica d'affons d'auters lungatgs. Lu ei la Canorta Igniv era specialisada d'accompaignar affons cun basegns e necessitads particularas.

Igl onn vargau haveis Vos reorganisau la presentaziun grafica e midau il num. Ei il diember d'annunziars carschius supplementaramein dapi lu?

Il diember d'annunziars ei carschius cuntinuadamein onn per onn. Il niv num «Canorta Igniv» che nus havein introduciu avon prest in onn ha remplazzau la noziun «Mäuseburg». Pil mument eis ei grev da dir sche quella midada effectuescha in augment dallas annunziars. La distincziun dalla Fundaziun Pestalozzi vegn segir a purtar reputaziun supplementara anviers. Quei perschada probablamein ulteriurs geniturs da schar visitar lur affons ina dallas Canortas Igniv a Glion, Laax ni Flem.

La Canorta Igniv vegn sustenida da vischnauncas beinstontas sco Laax e Flem. Ha quei giu negin'influenza, il premi ei gie dotaus cun 20'000 francs?

Na, quei ha giu insumma negin'influenza. Igl intschesch dallas treis Canortas Igniv a Glion, Laax e Flem cumpeglian affons ord las vischnauncas da Trun, Breil, Ilanz/Glion, Lumnezia, Sursaiisa

Mundaun, Laax, Sagogn, Schluein, Famera, Flem, Trin e Tumein. La giuria ha decidu independentamein dallas vischnauncas da domicil dallas canortas ed era dalla situaziun finanziala dalla canorta sezza. Tut auters criteris ein stai decisivs: Noss'instituziun ademplescha cumpleinamein la finamira dalla concurrenza sil secur dalla promoziun tempriva ed territori da muntogna. Il president dalla giuria Josef Arnold dil cantun Uri ha accentuau quei. El ha detg che nossa Canorta Igniv impressiunesch cun in'alta professiunaltad pedagogica e cun in concept per la formaziun ed il perfezzinament che perschadi.

Per tgei intent vegnis Vos a duvrar la summa da 20'000 francs dil Premi Pestalozzi?

Quels daners dueien en emprema lingia vegnir dabien alla purschida pedagogica ed alla formaziun dil persunal e buc als cuosts generals dil menaschi. Nus giavieschein in project professiunala da perfezzinament ella direzziun per affons ed affons pigns cun necessitads particularas e specialas da tgierp e spért. Plinavon lein nus integrar igl entir team e sescolar vinavon sin novs secturs.

Sepagan investiziuns ella promoziun tempriva per affons propi?

Investiziuns ella promoziun tempriva per affons sepagan dublamein ed a liunga vesta. Sch'affons astgan guder gia en lur emprems onns animaziun ed accompaignament, lu mettan ins in fundament pil success en scola.

Targeis Vos fors era en consideraziun dad arver ina quarta canorta, sper quella existenta a Laax, Flem e Glion?

Na, el mument dat ei ni basegns ni plans dad arver ina quarta Canorta Igniv en nossa regiun. Il basegns dil

plazz en Surselva para dad esser curclaus cullas treis Canortas Igniv a Glion, Laax e Flem e la canorta Lumpazi a Mustér.

LA QUOTIDIANA

Editura: Samedia Press AG
 Editor: Hanspeter Lebrument
 CEO: Thomas Kundert
 Schefredactor: Martin Cabalzar
 Redaziun
 Agentura da Novitads Rumantscha (ANR):
 Flurin Andry (fa), Augustin Beeli (abc),
 Sandro Buchli (sb), Andreas Cadonau (ac),
 Annatina Felli (af), Hans Huonder (hh),
 Susi Rothmund (sr), Gion Nutege Stieger (gns).
 Collavurators redaziunals:
 Giuseppe Capaul (gc), Lucas Deplazes (ld),
 Bartholome Tscharner (bt).
 Adressas redaziunals:
 La Quotidiana, Via Sommerau 32, 7007 Cuira,
 tel. 081 255 57 10,
 mail: redaziun@laquotidiana.ch

Agentura da Novitads Rumantscha (ANR):
 Via da Massans 2, 7000 Cuira,
 tel. 081 250 48 00,
 mail: anr@spin.ch
 Surselva: tel. 081 936 47 00,
 mail: surselva@anr.ch
 Engiadina: tel. 081 964 91 12,
 mail: engiadina@anr.ch
 Surmeir: tel. 079 430 69 30,
 mail: surmeir@anr.ch
 Schons: tel. 081 637 13 45 / 079 869 03 18
 mail: tscharner.savognin@bluewin.ch

Editura Samedia,
 Via Sommerau 32, 7007 Cuira,
 tel. 081 255 50 50,
 mail: verlag@samedia.ch
 Servetsch d'abunante e da distribuziun:
 Via Sommerau 32, 7007 Cuira,
 tel. 0844 226 226,
 mail: abo@samedia.ch

Inserats:
 Samedia Promotion,
 Via S. Clau Sura 11, 7130 Glion
 tel. 081 920 07 17, fax 081 920 07 18,
 mail: ilanz.inserate@samedia.ch

La Quotidiana cumpara tschintg gias ad emna
 Ediziun derasada: (Südschweiz cumplet)
 73'364 exemplars, Ediziun vendida 69'321 exem-
 plars (WEMF/-SW-beglaubigt, 2018)
 Derasaziun: 163'000 lecturas (MACH-Basic 2018-2)

Pretschs d'abunants (ANR):
 www.suedostschweiz.ch/aboservice

Communicaziun da participaziun considerabils
 sin fundament da art. 322 CP.

nagin
 © Samedia

La Fundaziun Pestalozzi

Incumbensa principala dalla Fundaziun Pestalozzi eis ei da reparter a giuvenils en regiuns da muntogna dalla Svizra stipendias ed emprests per formaziun e scolaziun. Dapi sia fundaziun 1961 ha ella concediu varga 41 milliuns francs a 7939 stipendiats e stipendiadas. La giuria secumpona da persunalitads ord la scienza, scolaziun e formaziun, economia, politica e cultura. Igl ei las suandontas: Josef Arnold-Bissig, anteriur cusseglier guvernativ dil cantun Uri e commember dil cussegli dalla Fundaziun Pestalozzi (president dalla giuria); Franziska Peterhans, secretaria centrala dall'Uniuon tetgala dalla magistraglia svizra (LCH) e com-

membra dil cussegli dalla Fundaziun Pestalozzi (vicepresidenta dalla giuria); Sina Bellwald, la cantadura da dialect dil cantun Valleis; Marcus Caduff, dipl. ing. agr. ETH, cusseglier guvernativ dil cantun Grischun; Trix Heberlein, lic. iur., anteriura cussegliera dil stans e vicepresidenta dalla Fundaziun Pestalozzi; Carolina Müller-Möhl, dipl. pol. FUB, interpredidra e cussegliera d'administraziun, commember dil cussegli dalla Fundaziun Pestalozzi; Milan Prenosil, president dil cussegli d'administraziun dalla confisaria Sprüngli; Heidi Simoni, dr. fil., menadra dil Institut pigl affon Marie Meierhofer.